

**КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ**

ІСТОРІЯ І ФІЛОСОФІЯ ПРАЦІ ТА ДОЗВІЛЛЯ History And Philosophy Of Work And Leisure

Ступінь вищої освіти	Магістр
Навчальний рік	2021/2022
З якого курсу викладається	1
В якому семестрі (-ах) викладається	1-2
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Федотова Олена Володимирівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат філософських наук, доцент
Кафедра	Права, психології та сучасних європейських мов
Посада	Доцент
Профіль викладача	Google Scholar / ORCID
Контактна інформація	o.fedotova@knote.edu.ua

Анотація

Праця та дозвілля в усі історичні часи були основними видами діяльності людини і тому впливали на формування ціннісного світу кожного культурно-історичного періоду. Сучасна соціокультурна ситуація значно вплинула на зміну смислових та функціональних характеристик як дозвілля, так і праці саме у контексті їх взаємодії.

Ця навчальна дисципліна передбачає виховання усвідомлення молодою людиною свого місця в культурі і соціумі, що повинно враховуватися сучасними освітянськими технологіями. Тим більше, що саме освіта відчуває зміни, які відбуваються в сучасній соціокультурній ситуації постіндустріального, інформаційного, постмодерністського періоду і відповідає за створення певного базису для розуміння процесів в галузі майбутньої професійної діяльності та образу життя взагалі.

За своїми функціональними освітянськими особливостями дисципліна «Історія і філософія праці та дозвілля» є міжпредметною і спрямованою на творчу практику взаємозв'язку філософії та профільних дисциплін.

Мета дисципліни

Метою засвоєння дисципліни «Історія і філософія праці та дозвілля» є формування у студентів цілісного уявлення про працю та дозвілля людини в історичній ретроспективі, їх формах та змісті, що обумовлюються культурно-історичними та національними особливостями та особливостями означених типів діяльності в сучасній культурі, які на етапі постіндустріального суспільства змінюють свій зміст, функціональну спрямованість та ціннісну значимість.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- основні підходи до визначення понять «праця» та «дозвілля» та моделей їх взаємодії;
- сучасні зарубіжні та вітчизняні концепції вивчення дозвілля у його співвідношенні з працею;
- генезис та еволюцію поняття «дозвілля» у його співвідношенні з поняттям «праця»;
- основні форми і види дозвілля в західних країнах в різні історичні епохи;

вміти:

- зіставляти основні підходи до вивчення феномену дозвілля у його співвідношенні з трудовою діяльністю;
- проводити порівняльний аналіз діалогу «праця-дозвілля» в різні історичні епохи;
- класифікувати основні види розваг з позиції їх впливу на моральний стан людини і суспільства;
- раціонально і цілеспрямовано користуватися часом в контексті діалогу «праця-дозвілля»;
- підбирати та користуватися навичками пошуку наукової та учбової літератури з дисципліни.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ філософії, психології, теорії економічних вчень.

Програма дисципліни

Тема 1 Концептуальні основи вивчення праці і дозвілля

Праця та дозвілля: поняття і сутність. Основні підходи до визначення праці та дозвілля в історії філософії. Сучасні концепції праці та дозвілля як форм людської діяльності. Полісемантичність понять «праця» та «дозвілля».

Тема 2. Праця та дозвілля як історико-філософська проблема: оцінка співвідношення понять в період античності

Оцінка праці та дозвілля в роботах Платона та Аристотеля. Зміни у Римській культурі та їх вплив на формування понять праці та дозвілля. Історичні джерела та філософські рефлексії професії здобувача освіти.

Тема 3. Праця та дозвілля як історико-філософська проблема: місце праці і дозвілля в Середньовічній картині світу

Християнська картина світу та місце праці та дозвілля в соціальній ієрархії середньовіччя. Августи Блаженний, Абельяр та Фома Аквінський про працю та дозвілля. Розподіл типів праці і дозвілля між стратами. Історичні джерела та філософські рефлексії професії здобувача освіти.

Тема 4. Праця та дозвілля як історико-філософська проблема: формування етичних підстав праці та дозвілля в епоху Реформації та в Новий час

Гуманісти про свободу людини і цінності праці і дозвілля. Зміна поняття «праця» в джерелах вчень протестантизму. М. Лютер та його тлумачення праці. М. Вебер про роль ідеології в формуванні діалогу «праця-дозвілля». Історичні джерела та філософські рефлексії професії здобувача освіти.

Тема 5. Зміна відношення до трудової та дозвіллевої діяльності в постіндустріальному суспільстві

Особливості постіндустріального періоду в культурі та соціумі розвинутих Західних країн. Основні характеристики цього періоду в працях Д. Белла, О. Тоффлера, Ф. Фукуями, П. Дракера, Ж.-Ф. Ліотара. Роль ЗМІ в формуванні світогляду сучасної людини в аспекті на відношення до праці та дозвілля. Особливості культури сучасної молоді з точки зору відношення до професійної діяльності та дозвілля.

Тема 6. Праця та дозвілля в українській культурі: аксіологічний вимір

Оцінки феномену праці і дозвілля в роботах періоду Київської Русі. Діяльність людини в роботах професорів Києво-Могилянської Академії. Праця та дозвілля в історії народно-обрядової культури України. Оцінка діалогу праця-дозвілля в роботах сучасних українських науковців.

Особливості та політика дисципліни

Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Організація освітнього процесу за дисципліною: програмне забезпечення, лекції прес-конференції, лекції-консультація (фахівця, наприклад), лекція-діалог, виїзні семінарські та практичні заняття.

Лекційні заняття можуть мати змішану форму навчання, семінарські заняття рекомендується проводити як аудиторні та виїзні.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) текст; 0) текст; 0) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок: творче завдання.

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Арендт, Х. *Vita activa, или о деятельной жизни* [Текст] / Х. Арендт. – СПб. : Алетейя, 2000. – 437 с.
2. Бойко, О. П. *Культура дозвілля у суспільстві ризику* [Текст] : монографія / О. П. Бойко. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – 285 с.

3. Бочелюк В.Й. Дозвіллезнавство [Текст] : навчальний посібник / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
4. Вебер, М. Протестантська етика і дух капиталізму [Текст] // Пер. з нім. О. Погорілого / М. Вебер, - К. : Наш формат, 2018. – 216 с.
5. Веблен, В. Теорія праздного класу [Текст] / В. Веблен. – М. : Прогресс, 1984. 376 с.
6. Культура дозвілля [Текст] / В. М. Піча, І. В. Бестужев-Лада, В. М. Дімов та ін. – К., 1990. – 237с.